

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitur Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In septem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

oleum communicet doctrinæ & charitatis, debere gratiæ & charitatis, quam in se habet, iacturam facere; nec deuotionis substantialis nec humilitatis, aut patientiæ; nec alterius virtutis ad ipsius salutem necessaria; nec peccatum aliquod contra eas admittere. Quare qui non videt in se facultatē ad id cauendum, melius faciet, si oleum ab ipso petentē remittat ad eos, quibus ex officio incumbit, & sufficientem habent facultatem, vt, quæ habent distribuunt.

Hæc prudentiam docet ipsamet Natura, quæ cibo, quem nutrices sumunt, prius ipsas alit; & ex residuo, quod superest in vberibus, conficit lac, quo infantes nutriant. Ita igitur, quibus ex officio incumbit tanquam d*nutricibus* (vt ait Apostolus) *spuere filios Spirituales*: ex omnibus Spiritualibus cibis quos sumunt debet sibi ipsis retinere, quantum ad ipsorum profectum & perfectionem sufficiat; & abiq; huius detrimento, reliquis communicare lac doctrinæ, & instructionis. Non debes esse (ait S. Bernardus) quasi canalis, aut aquæ ductus, qui omnem aquam ex fonte acceptam, statim effundit; sed sicut lacus, qui prius aqua repletur, & quod superest effundit, nihil amittit de sua plenitudine. propterea enim Salomon dixit: *e totum spiritum suum profert stultus: Sapiens differt, & reseruat in posterum*; & iterum: *fili, noli te nimium effundere*. Et Apostolus dixit: *oportet obseruare nos ea quæ audiimus ne forte perefluamus*, & eorum faciamus iacturam. Num tu sancto Paulo sanctior es, aut Salomone sapientior? Si tibi es nequam, cui eris bonus? Imitare primum fontem omnium bonorum Deum, & Christum Saluatorem nostrum, *g de cuius plenitudine nos omnes accipimus*: cum ipsi pleni semper remaneant: & discite etiam tu effundere postquam eris plenus; nec sis tu profusior in dando, quam sit Deus, si plus des quam oporteat. Si *corporalis eleemosyna* (vt ait Apostolus) *moderate est tribuenda, vt tu non remaneas in egestatem*: multo magis id est intelligendum de eleemosyna Spiritualis. Si vis misereri Spiritualium necessitatum aliorum: prius (ait Ecclesiasticus) *h miserere anima tua placens Deo in omnibus quæ agis: & congrega cor tuum in sanctitate eius*, hoc est congrega in corde tuo sanctitatem Dei, & virtutis: vt possit tū eas in praxim adhibere. Sufficiat tibi, quod proximum ames sicut te ipsum non verò illum diligas plus quam te, perdendo animam tuam, vt illius lucretis. Charitas enim (ait S. Thomas) nunquam approbat talem amorem in bonis spiritibus; quamuis admittat eum in bonis corporis.

§ 1.

EX prædictis intelligitur, prudentiā debere moderari occupationes, ad quas Zelus se extendit, tot sibi assumendo ad alios iuuados, vt turbet

d Thef. 27.
Serm. 1.8 in
Gansic.

e Prov. 29.
11.

f Heb. 2.1.

g Ioan. 11. 6.

i. Cor. 8. 13.

h Ecc. 30. 24.

2. 2. q. 26.
a 4. q. 50.

& effundant spiritum, sicut euenit S. Martha: cuius zelus hospitandi Christum Dominum nostrum adeo reddebat inquietam, vt ipsemet Christus ei dixerit: *a Martha Martha sollicita es, & turbaris erga plura.* Quamuis enim & opus quod prestat, sit bonū, & zelus qui te impellit, ex te prestantissimus: nimia tamen sollicitudo ac turbatio ista tibi non placet, quia effundis multa, non reducens illa ad vnum illud quod necessarium, ad exequendum scilicet in omnibus voluntatem meam. Eodem etiam spectat consilium Ecclesiastici dicentis: *b Fili, ne in multis fueris actus tui.* hoc est ne multis rebus impliceris. multa autem vocantur, quae vires excedunt, & nimia anxietate ac sollicitudine arripiuntur. Illa enim ineptum hominem reddunt ad percipiendam sapientiam Diuinam, quae non obtinetur nisi, (vt ait idem Ecclesiasticus) *c in tempore vacuatae* qui minoratur actu sapientiam percipiet. Non debes ita soli tibi attendere, vt negligas eos qui sunt tuae curae commisi; nec ita debes illis attendere, vt obliuiscaris tuipsum: sed ita medium tenere, vt excessum occupationū & curarum mortificatione praescindas. Hoc ait S. Gregorius significasse, quod Deus noster iuberet antiquos Sacerdotes *caput suum non valere, neque comam nutrire, sed rudentes attondere capita sua.* Capilli, qui in capite nascuntur, sunt cogitationes & curae eorum, qui sunt Ecclesiae capita, & quibus aliorum incumbit gubernatio. Quos non expedit omnino radere, quia esset in detrimentum officij ipsorum; neque tamen permittendi sunt nimium excrescere: quia onerarent & impedirent quietem, & aspectum animae: sed quemadmodū faciunt, qui tōdent, partes superfluas abscindunt relictis tamen necessarijs. Et quemadmodum capilli crescunt insensibiliter, & necesse est certis temporibus eos abscindere: ita ijs, qui nimium sunt zelantes, non percipientibus excrescunt nimiae curae & negotia cum proximis: vt opus sit frequenter superflua mortificare. Pererea magna illa videtur charitas, cum zelus eousq; progreditur; vt nulli se denegat: sed tunc verè erit charitas magna, cum se ipsum non negauerit sibi magis enim debitores sumus nobis ipsis, quam alijs. Eugenio Papae adeo aliter obstricto curae totius Ecclesiae gerendae, haec Sanctus Bernardus scripsit: *Si totus vis esse omnium instar illius, qui e omnibus omnia factus est. laudat humanitatem: sed si plena sit. Quomodo autem plena, te excludit. Nā & tu homo es. Ergo vt integra sit, & plena humanitas: colligat & te intra sinus, qui omnes recipit. Alioquin, f quid tibi prodest, iuxta verbum Domini, si vniuersos lucreris, te vnum perdens? Sapientibus & insipientibus debitores: & soli negas te tibi? omnes de fonte publico bibunt pectora tuo; & tu seorsum sitiens stabis, g Bibe aquam de cisterna tua (ait Salomon) deriuentur fontes tui foras, & in plateis aquas tuas diuide. Habeto eas solus, & sint alieni participes tui: Nunquid tu alienus? Cui non alienus, si tibi est*

a Luc. 10. 41

b Eccl. 11. 10.

cc. 38. 25.

1. P. Pastor.
cap 7.
d Exech.
44. 20.

Lib. de Cō
sideras.

c 1. Cor. 9.
21.

Mutt. 16.
26.

g Prov. 5.
23.

h Deniq; qui sibi nequam, cui bonus? Accedit: quod feruor non tam in eo est, vt multa complectatur; quam vt officium & ministerium exacte fiat. Quod si fuerit nimius, erit etiam implicatus, & intricatus, ac proinde minus utilis. Ideoque S Gregorius ait: *Impar inuenitur ad singula, qui confusa mente diuiditur ad multa.* Et ipsummet opus (ait S, Bernardus) præcedere debet aliqua consideratio, quæ illud dirigat: qui autem ad multa sese effundit, non potest bene ea considerare. Denique ne sanitas frangatur, cuius defectu ministeria suspendantur aut cessent: necesse est ad tempus subtrahere sese occupationibus, & quietem aliquam assumere, quæ simul Spiritum leuet: eum in modum, quo Christus Dominus noster, cū conuenirent ad ipsum Apostoli, & renuntiarent ei omnia, quæ egerant & docuerant, dixit eis: *i venite seorsum in desertum locum, & requiescite pusillum.* Erant enim qui veniebant & redibant multi & nec spatium manducandi habebant, vt ex eo intelligeretur: non esse contra charitatem & zelum, subducere se interdum à ministerijs erga proximos: vt quies aliqua corpori & spiritui detur, præcipuè cum proluxa aliqua occupatio, & labor præcessit, vt postea videbimus. Et quemadmodum, qui aluearia castrant non accipiunt totum mel; sed partem relinquunt pro apum nutrimento, donec aliud conficiant; & opiliones, cū oues mulgent, non totum lac auferunt, sed aliquid relinquunt, quod sugant agneli: ita Christus D. N. non vult laborantes in iuuandis proximis, & filijs Spiritualibus educandis ita premi, & exhauriri, vt non eis super sit tantum lactis & mellis, quantum ad suam sustentationem opus habent. Etiam Moyses alio qui valde esset sapiens: zelus tamen fecit eum in hac re impingere: cū totius populi curam & gubernationem solus in se suscepit, ita vt totam diem absque vlla requie consumeret audiendis & iudicandis omnium causis & negotijs. Quem cum Ietro socer eius videret ita grauiter occupari, fecit officium boni Consiliarij erga suū generū, dicens ei: *Non bonam rem facis: stulto labore consumeris:* quia vltra vires tuas te oneras, & periculo exponis, totum onus à te abiiciendi; aut ei succumbendo, vitam amittendi: Quare expedit prouidere viros, qui te subleuent. *Quibus auditis, Moyses fecit omnia quæ ille suggererat.* Cuius errorem permisit Deus, & veram emendationem, ad monendos valde zelantes, qui volentes omnia præstare, incidunt in nimiam anxietatem; & nec officium ita bene peragitur: neque est ita diuturnum. Quod si zelus est Dei, qualis fuit Moyses, fiet docilis ad amplectendū consiliū, quod in maiorem cedat eius vtilitatem. Hoc ipsum docuerunt etiam Apostoli, cū crescente numero discipulorum statuerunt distribuere onus gubernationis, dantes septem viris siue Diaconis curam rerum temporalium: *nos autem, inquit, orationi, & ministerio verbi instantes erimus.* Nec dixerunt se ministerij tantum verbi

h Eccl. 14. 5.

i Pastor. 6. 4.
Supra.

i Marc. 6. 30

Tract. 5.
cap. 14.k Exod. 10
18.

i Act. 6. 4.

inuigilatos; sed etiam orationi. Qua sententia docuerunt: Euangelicos operarios non debere omnino occupari ministerijs erga proximos: sed partem aliquam temporis tribuere orationi, & familiaritati cum Deo: quæ debet esse prima & præcipua eorum occupatio, nam propterea primo loco fuit posita.

HINC prudentia sua deducit consilia ad vtriusque zeli actiones desponendas, applicans quotidie partem temporis sufficientem ad satisfaciendum vtrique. vt quemadmodum Christus Dominus noster in die laborabat cum proximis, nocte autem orabat in montibus: ita ipsi quædam horas accipiant, vt sibi quotidie vacent; & alias, vt attendant proximis, succedentibus semper hic occupationibus alijs. quemadmodum dies & noctes mutuo sibi succedunt, in labore, & quiete corporis. Et quemadmodum non debent tantum temporis rebus proprijs tribuere, vt non superfit etiam tempus pro rebus aliorum, qui ipsorum curæ subfunt: ita non debent tantum tribuere curæ aliorum, vt propriam negligentem sunt magis obstricti. Ac propterea Apostolus dixit Episcopis: *in attendendo vobis & vniuerso gregi.* Et Timotheo scripsit: *n attende tibi, & doctrinæ insista in illis. Hoc enim faciens, & te ipsum saluum facies, & eos qui te audiunt.* Iubet itaque primum attendere profectui proprio; & postea prædicationi & doctrinæ, & in vtroque esse feruentem, instantem, ac sollicitum: tunc enim se & alios saluos facturum. quod si alteri parti deesset: nec seipsum saluaret, nec alijs sufficiens præberet auxilium vt saluarentur. Et hic est duplex Spiritus, quem Elifæus petit ab Elia: vt illum imitaretur in omnibus, quæ faciebat in bonum proprium & proximorum. In signum autem, quod Deus duplicem illum Spiritum ipsi daret, reliquit ei pallium, quo ipse tegebatur: quod significabat zelum, de quo dixit Isaias: *p operus est quasi pallium Zeli:* vbi enim hic est perfectus, adfert secum spiritum duplicem, qui & sibi & proximis conlulit.

§. II.

ALTIJS periculis non paruis expositus est zelus Euangelicorum operariorum, propter aliquos actus præbentes occasionem amittende charitatis, & vnionis fraternæ, veræq; humiliæ, & mansuetudinis Christianæ: zelus enim Doctorum in disputationibus, & Prædicatorum in reprehendendis vitijs, & Prælatorum in puniendis delictis solet facile excedere limites rationis: ita vt incidat in peccata iræ, rancoris & vindictæ; in discordias, schismata, & tumultus; & in alias culpas & imperfectiones. Et ferè omnia hæc ministeria oppugnantur à ventis contrarijs nunc superbæ, & inanis gloriæ, arrogantia & iactantiæ cum prosperos habent

exitus

m. A. A.
20. 28.
n. 1. Timor.
4. 16.

o. 4. Reg. 1. 9

p. Isai. 59. 17